Fra medisinstudent til lege

LEGELIVET

VICTORIA SCHEI

victoria.schei@helse-fonna.no

Victoria Schei er LIS1-lege ved Haugesund sjukehus, Helse Fonna.

Hvordan beveger man seg fra famlende geléklump til troverdig forvakt i akuttmottaket? Hva skjer egentlig i overgangen mellom student og lege?

Foto: Sondre Hansmark

I januar gikk jeg på sjette året og skrev teksten «Skal jeg noen gang kunne føle meg som lege?». I juni gikk jeg vakt på et mellomstort sykehus og tok imot pasienter med overdose og livstruende infeksjoner.

Som medisinstudent var jeg utrygg. Det var som om uansett hvor mye jeg pugget sykdomslære, øvde på konsultasjoner og forberedte meg på å være lege, kunne jeg umulig mestre dette yrket. Selv det siste året, da fagkunnskapene begynte å komme på plass, føltes det som om en usynlig terskel, en metaforisk glassvegg, skilte meg og profesjonen. Når *blir* jeg lege? undret jeg.

Men ferdigutdannet ble jeg, og første vakt som lege kom – ni dager senere. Jeg hadde tenkt at jeg skulle skrive ned noen tanker etter vakten. Jeg var nysgjerrig på overgangen, nettopp på grunn av mange år med tvil om jeg var god nok.

Jeg skrev ikke etter den første vakten. Ikke etter den andre eller tredje eller tjuende vakten heller. Iblant dukket et snev av skuffelse dukket opp over at jeg ikke fikk dokumentert en så viktig forandring i eget liv og identitet. Etter hvert som ukene gikk, slo det meg at nettopp

det at jeg ikke klarte å skrive var et vitnesbyrd om prosessen ved å bli lege. De første månedene var en enorm overgang, en overgang som måtte oppleves og fordøyes før den kunne reflekteres over.

«Selv det siste året, da fagkunnskapene begynte å komme på plass, føltes det som om en usynlig terskel, en metaforisk glassvegg, skilte meg og profesjonen»

I starten handlet pausene mellom vaktene om å få dekket søvn- og matbehov, om å stirre i veggene og ståls sette seg for å gå inn i det ukjente igjen. Å være på vakt betyr jo bokstavelig talt å være klar. Klar for en rolig natt, kanskje – som likevel ikke føles rolig før den er over og du med sikkerhet vet at det ikke kommer flere pasienter. For det er ikke bare-bare å sovne med en vakttelefon ved hodeputen som hvert øyeblikk kan ule «hjerTESTANS 2. etasje».

Å være på vakt kan også bety å være klar for en natt med flere dårlige pasienter samtidig, med lungeødem i det ene rommet og pågående kramper i naborommet, mens man undertrykker en rumlende mage og en full blære. Å være på vakt kan bety en natt med prioritering mellom pasienter som har ventet altfor lenge, telefoner som avbryter deg, uferdige inntakstjournaler og *to do*-lister man ikke får fullført. Man vet ingenting før man entrer sykehusdørene og tar over stafettpinne fra avtroppende kollega.

«Det er ikke så ubehagelig som jeg hadde sett for meg, det å ikke ha alle svarene»

Følelsen av å gå inn i det uforutsigbare og vite at jeg kunne møte problemstillinger jeg ikke følte meg kompetent til å behandle, fikk det til å knyte seg i magen. Men jeg «overlevde» vaktene – et mye brukt uttrykk blant oss nybegynnere – og holdt meg på et vis flytende som kaospilot, med tjafsete hår og røde øyne.

Først etter tre måneder med vakter i akuttmottaket hadde jeg overskudd til å skrive om prosessen. Identiteten er fortsatt under full omrokking. Det føles underlig når sykepleierne sier «nå kommer legen» og refererer til meg. Men selv om jeg ikke identifiserer meg fullstendig med yrket, klarer jeg å gjøre jobben som turnuslege. Som svar på min forrige tekst tenker jeg at det kanskje ikke er så viktig å føle seg som lege. Det er en jobb man utfører. Selv om jeg kan bomme på blodgasser og ofte «bare må høre med bakvakt», så er det ikke så ubehagelig som jeg hadde sett for meg, det å ikke ha alle svarene. Det er jo mest truende hvis man tenker at man bør mestre alt. På første vakt merket jeg at det var umulig. Den forventningen kunne jeg bare legge på hyllen.

«Så spis, ta en pasient om gangen og pust med magen»

Det fine med å være på den andre siden av glassveggen er å være trygg på at det holder å gjøre sitt beste. De over meg vet at det er mye usikkerhet i starten av et sykehusopphold. Ofte har heller ikke bakvakt alle svar. Men hen er min allierte og styrer meg trygt gjennom kaoset. Og – menneskemøtene har holdt meg flytende. Å ta imot akutt syke mennesker er en ære. Et øyeblikk kan løfte dagen, for eksempel det gode håndtrykket når konen til 50-åringen med hjerteinfarkt takker for hjelpen og ser meg i øynene. Da vet jeg at jeg betyr noe, som deres lege.

Det er ingen reell glassvegg mellom sjetteårsstudenter og LIS1-leger. Det er vår perfektjonisme som har skapt den veggen, med idealer om at leger må være feilfrie fra dag én. Men en fersk turnuslege forventes heldigvis å være i en læringsprosess. Fra strevet på hver vakt høster man vekst. Lege, det blir man mens man gjør selve jobben. Og en avgjørende del av å lære den jobben er å passe på egne krefter, slik at du har noe å gi til alle

som trenger deg. En klok mentor minnet meg om at en sulten lege ikke er en god lege. Og at de som har ventet i fem timer, nok klarer å vente i ti minutter til. Så spis, ta en pasient om gangen og pust med magen. Det haster nesten aldri – før stansalarmen går.

Publisert: 12. november 2021. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.21.0731

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2023. Lastet ned fra tidsskriftet.no 26. april 2023.